

THỰC TRẠNG BẠO LỰC GIA ĐÌNH ĐỐI VỚI PHỤ NỮ TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH SƠN LA HIỆN NAY

Nguyễn Thị Thu Châu

Trường Đại học Tây Bắc

Tóm tắt: *Bạo lực gia đình (BLGD) luôn là vấn đề nhức nhối trong xã hội từ trước đến nay, đặc biệt là đối với phụ nữ. Sơn La là một tỉnh miền núi phía Bắc của tổ quốc, nữ giới chiếm khoảng 49,63% tổng dân số toàn tỉnh và đây cũng là đối tượng chủ yếu của vấn đề BLGD ở tỉnh Sơn La. các vụ BLGD ở tỉnh Sơn La xảy ra dưới nhiều hình thức khác nhau nhưng chủ yếu thể hiện dưới hình thức bạo lực về thể chất và để lại hậu quả nặng nề cả về thể xác lẫn tinh thần cho cá nhân người bị bạo lực, cho gia đình và xã hội. Nguyên nhân của BLGD đến cả từ phái người thực hiện hành vi BLGD và nạn nhân bị BLGD. Vì vậy việc phòng chống BLGD là trách nhiệm chung của tất cả các ban ngành, đoàn thể, không chỉ là trách nhiệm riêng của đơn vị nào, hay một cá nhân nào mà của toàn xã hội.*

Từ khóa: *Bạo lực gia đình; phụ nữ; tỉnh Sơn La.*

1. Đặt vấn đề:

Trên thế giới hiện nay nói chung và ở Việt Nam nói riêng, phụ nữ chiếm gần nửa dân số. Phụ nữ luôn là một lực lượng lao động to lớn, góp phần rất quan trọng vào việc xây dựng gia đình và phát triển đất nước, thúc đẩy sự tiến bộ và phồn vinh trên trái đất. Tuy nhiên, chưa ở nước nào phụ nữ thực sự được hoàn toàn giải phóng, hoàn toàn bình đẳng, chị em vẫn phải chịu nhiều thiệt thòi so với nam giới, thậm trí ở nhiều nơi phụ nữ vẫn còn bị áp bức, bóc lột nặng nề. Chính vì vậy, bình đẳng nam nữ một cách toàn diện, triệt để là lý tưởng mà chúng ta đã theo đuổi hàng nhiều thế kỷ.

Trong lịch sử xã hội loài người có rất nhiều các nhà tư tưởng tiến bộ với những quan điểm tiến bộ về giải phóng phụ nữ. Ở Pháp vào đầu thế kỷ XIX, nhà tư tưởng xã hội chủ nghĩa không tưởng S.Phuriê đã đưa quan điểm: Trình độ giải phóng phụ nữ là thước đo trình độ phát triển của xã hội.

Mặc dù không có tác phẩm nào trực tiếp viết về vấn đề giải phóng phụ nữ, nhưng trong các tác phẩm của mình, Mác đã thể hiện những hàm ý về vấn đề này. Quan điểm thủ tiêu chế độ bóc lột tư bản chủ nghĩa trong đó xóa bỏ chế độ sở hữu tư nhân về tư liệu sản xuất cũng là tiền đề cho việc xóa bỏ sự lệ thuộc của phụ nữ về mặt

kinh tế. Theo Mác cần chấm dứt phân công lao động theo giới trong gia đình để tiến tới xác lập sự bình đẳng xã hội.

Như vậy những quan điểm tiến bộ trên đã cổ vũ cho các phong trào đấu tranh đòi quyền bình đẳng giữa nam và nữ. Nó trở thành một trong những mục tiêu phấn đấu của nhiều quốc gia, nhiều dân tộc trên thế giới trong đó có Việt Nam.

Thực tế cũng cho thấy một trong những vấn đề thể hiện rõ sự bất bình đẳng với phụ nữ trên thế giới nói chung và ở Việt Nam nói riêng đó là vấn nạn bạo lực gia đình với phụ nữ.

2. Bạo lực gia đình với phụ nữ ở tỉnh Sơn La hiện nay.

Gia đình là tế bào của xã hội, ngoài vai trò là nơi duy trì nòi giống, nơi nuôi dưỡng, giáo dục nhân cách con người. Thì gia đình còn là nơi bảo tồn và phát huy truyền thống văn hóa tốt đẹp của dân tộc, tạo nguồn nhân lực cho xã hội, góp phần vào công tác phòng, chống lại các tệ nạn xã hội. Vì thế gia đình có vị trí quan trọng quyết định đến sự tồn tại và phát triển của xã hội.

Tuy nhiên, vấn đề tiềm ẩn trong gia đình hiện nay là vấn nạn vi phạm pháp luật về phòng, chống BLGD nói chung và đặc biệt là đối với

phụ nữ nói riêng đang là vấn đề phức tạp. Vấn đề này bắt nguồn từ tư tưởng trọng nam, khinh nữ đã ăn sâu bám rễ hàng ngàn đời nay trong suy nghĩ, lối sống, văn hóa vì thế không dễ dàng thay đổi.

Theo nghiên cứu quốc gia về BLGD đối với phụ nữ tại Việt Nam do Tổng cục thống kê và Liên hợp quốc tại Việt Nam công bố vào năm 2010 cho thấy mức độ trầm trọng của vấn đề: mỗi năm có khoảng 31.500 vụ BLGD xảy ra, trong đó có tới 74 % số vụ là đối với phụ nữ; có 58% phụ nữ từng kết hôn cho biết đã từng trải qua ít nhất là một hình thức BLGD.

Sơn La là một tỉnh thuộc khu vực miền núi phía Bắc của tổ quốc với 12 dân tộc anh em

cùng chung sống. Tổng dân số trong toàn tỉnh vào năm 2018 là 1.240.707 người, trong đó nam giới là 624.932 người chiếm 50,37%; nữ giới khoảng 615.775 người, chiếm 49,63%. Hiện nay ở Sơn La đời sống vật chất và tinh thần của người dân đã được nâng cao, nhưng mặt bằng dân trí thì vẫn còn thấp và phát triển không đều. Những quan niệm, tư tưởng phong kiến, như là tư tưởng “trọng nam khinh nữ” vẫn chưa được xóa bỏ. Phụ nữ vẫn phải chịu thiệt thòi cả về mặt vật chất lẫn tinh thần, vẫn phải chịu sự bất bình đẳng trong mọi lĩnh vực của đời sống xã hội và trong gia đình, vì vậy vấn đề BLGD đối với phụ nữ ở tỉnh Sơn La nói riêng cũng không nằm ngoài những con số trên. Cụ thể như sau:

Năm	Tổng số vụ	Nạn nhân / giới tính			
		Nam	Nữ		
			Dưới 16 tuổi	Từ 16 đến 59 tuổi	Trên 60 tuổi
2013	445	21	45	365	14
2014	402	31	7	358	6
2015	359	19	5	323	12
2016	221	11	5	199	6
2017	216	0	3	206	7
2018	227	26	28	147	26

(Bảng số liệu về nạn nhân của BLGD qua các năm 2013 đến 2018)

Nhìn vào bảng số liệu có thể thấy nạn nhân của BLGD xảy ra với cả nam và nữ, tuy nhiên đối với nạn nhân là nữ giới là chủ yếu. [4]

Năm 2013 toàn tỉnh xảy ra 445 vụ BLGD, nhưng trong đó nạn nhân là nam giới chỉ có 21 người chiếm 4,7% ; nạn nhân là nữ giới là 424 người chiếm 95,3% (trong đó: nạn nhân là nữ giới có độ tuổi dưới 16 tuổi chiếm 10.6%; từ 16 đến 59 tuổi chiếm 86.1%; trên 60 tuổi chiếm 3,3%)

Năm 2014: toàn tỉnh xảy ra 402 vụ BLGD, trong đó nạn nhân là nam giới có 31 người chiếm 7.7 %; nạn nhân là nữ giới có 371 người chiếm 92,3% (trong đó: nạn nhân là nữ giới có độ tuổi dưới 16 tuổi chiếm 1,9%; từ 16 đến 59 tuổi chiếm 96.5%; trên 60 tuổi chiếm 1,6%)

Năm 2015: toàn tỉnh xảy ra 359 vụ, trong đó nạn nhân là nam giới có 19 nạn nhân chiếm 5,3%. Còn lại 94.7% là nạn nhân nữ giới, (trong đó: nạn nhân là nữ giới có độ tuổi dưới 16 tuổi chiếm 1,5%; từ 16 đến 59 tuổi chiếm 95%; trên 60 tuổi chiếm 3,5%)

Năm 2016: Toàn tỉnh xảy ra 221 vụ BLGD, trong đó nạn nhân là nam giới có 11 nạn nhân chiếm 5%; nạn nhân là nữ giới có 210 nạn nhân, chiếm 95% (trong đó: nạn nhân là nữ giới có độ tuổi dưới 16 tuổi chiếm 2,4%; từ 16 đến 59 tuổi chiếm 94,8%; trên 60 tuổi chiếm 2,8%)

Năm 2017: Toàn tỉnh xảy ra 216 vụ BLGD, trong đó nạn nhân là nam giới không có; nạn nhân là nữ giới có 216 nạn nhân, chiếm 100%

(trong đó: nạn nhân là nữ giới có độ tuổi dưới 16 tuổi chiếm 1,3%; từ 16 đến 59 tuổi chiếm 95,4%; trên 60 tuổi chiếm 3,3%).

Năm 2018: Toàn tỉnh xảy ra 227 vụ BLGD, trong đó nạn nhân là nam giới tăng lên 26 người nạn nhân chiếm 11,5%; nạn nhân là nữ giới có 201 nạn nhân, chiếm 88,5% (trong đó: nạn nhân là nữ giới có độ tuổi dưới 16 tuổi chiếm 13.9%; từ 16 đến 59 tuổi chiếm 73,2%; trên 60 tuổi chiếm 12.9%).

Như vậy có thể thấy nữ giới là nạn nhân chủ yếu của BLGD ở tỉnh Sơn La. Qua các năm số vụ BLGD có giảm đáng kể, từ 445 vụ năm 2013 xuống còn 227 vụ năm 2018, giảm một nửa. Nhưng nạn nhân của BLGD là nữ giới thì

giảm nhẹ, trong năm 2017 còn là 100% nạn nhân là nữ giới.

Trong số nạn nhân của BLGD là nữ giới thì tỷ lệ nạn nhân ở độ tuổi từ 16 đến 59 tuổi bị BLGD nhiều nhất. Đây là lứa tuổi mà phụ nữ đã lập gia đình, là vợ, là mẹ, gánh vác trên vai nhiều công việc gia đình cũng như xã hội nhất. Thể hiện hành vi BLGD chủ yếu từ chồng đối với vợ. Hành vi BLGD đối với phụ nữ thì xảy ra ở tất cả các nhóm hành vi.

Cũng theo báo cáo số liệu về bạo lực gia đình của sở văn hóa thể thao và du lịch tỉnh Sơn La thì trong thời gian từ năm 2013 đến năm 2018 các vụ bạo lực gia đình xảy ra dưới các hình thức khác nhau cũng diễn biến khác nhau. Cụ thể như sau:

Năm	Tổng số vụ BLGD	BL thân thể (đv- vụ)	BL tinh thần (đv- vụ)	BL tình dục (đv- vụ)	BL kinh tế (đv- vụ)
2013	424	239	156	3	26
2014	402	227	145	8	22
2015	359	202	131	11	15
2016	221	129	74	2	16
2017	216	117	8	1	9
2018	227	138	71	4	14

Bảng: Thống kê các vụ BLGD dưới các hình thức khác nhau (từ năm 2013 đến năm 2018)

Nhìn chung trong số các vụ BLGD đã xảy ra và được phát hiện thì bạo lực về thân thể, hình thức bạo lực dễ nhìn thấy nhất là số vụ cao hơn các hình thức bạo lực khác, chiếm khoảng trên 55% tổng số vụ. Trong đó có những vụ bạo lực về thân thể để lại hậu quả nghiêm trọng hoặc đặc biệt nghiêm trọng. Theo số liệu của phòng cảnh sát hình sự, công an tỉnh Sơn La [2]

Năm 2013 trên địa bàn tỉnh Sơn La đã xảy ra 11 vụ án bạo lực gia đình nghiêm trọng và đặc biệt nghiêm trọng, hậu quả làm 05 người chết (trong đó có 01 trẻ em), bao gồm: Chồng giết vợ 06 vụ; Bố giết con 01 vụ; Chồng đánh vợ gây thương tích 02 vụ. Kết quả xử lý: khởi tố 08 vụ với 08 bị can; xử lý hành chính 02 vụ với 02 đối tượng; không khởi tố 01 vụ do đối tượng sau khi giết vợ đã tử tự chết.

Năm 2014 xảy ra 14 vụ bạo lực gia đình, gồm: chồng giết vợ 04 vụ, mẹ giết con 01 vụ, anh giết em 01 vụ, cố ý gây thương tích 03 vụ, đánh đập vợ và đập phá tài sản 03 vụ; đâm ô tô em 01 vụ. Hậu quả làm 07 người chết, 06 người bị thương. Kết quả xử lý: khởi tố 06 vụ với 06 bị can; xử phạt hành chính 02 vụ với 02 đối tượng; lập hồ sơ đưa vào cơ sở giáo dục 02 đối tượng; không khởi tố 04 vụ do đối tượng gây án đã chết.

Năm 2015 trên địa bàn tỉnh Sơn La xảy ra 18 vụ bạo lực gia đình gồm: chồng giết vợ 03 vụ; vợ giết chồng 01 vụ; bố hiếp dâm con 01 vụ; vợ chồng xô xát, đánh chửi nhau 11 vụ. Hậu quả: làm 02 người chết; 04 người bị thương; 01 trẻ em bị xâm hại. Kết quả xử lý: khởi tố 07 vụ với 07 bị can; xử lý hành chính 11 vụ với 11 đối tượng.

Năm 2016 xảy ra 15 vụ BLGD, gồm: chồng giết vợ 02 vụ; con giết mẹ 01 vụ; em giết anh 01 vụ; bố hiếp dâm con 01 vụ. Hậu quả làm: 02 người chết; 15 người bị thương; 01 trẻ em bị xâm hại. Kết quả: khởi tố 05 vụ với 05 đối tượng; xử lý hành chính 10 vụ với 10 đối tượng.

Năm 2017: xảy ra 18 vụ BLGD: bố hiếp con 01 vụ; bố giết con 01 vụ; chồng giết vợ 04 vụ; bố chồng đánh con dâu, vợ chồng đánh chửi nhau 12 vụ. Kết quả: khởi tố 08 vụ với 08 bị can; xử lý hành chính 09 vụ với 07 đối tượng.

Năm 2018: 06 tháng đầu năm xảy ra 12 vụ BLGD, gồm: chồng giết vợ rồi tự sát 01 vụ; chồng đánh vợ cố ý gây thương tích 03 vụ; vợ chồng xô sát, đánh chửi nhau 08 vụ. Kết quả: khởi tố 03 vụ với 03 bị can; xử lý hành chính 08 vụ.

Hình thức BLGD xảy ra nhiều thứ hai là bạo lực về tinh thần chiếm khoảng hơn 35%. Còn lại là các hình thức bạo lực về kinh tế và tình dục.

3. Hậu quả của bạo lực gia đình

Nhiều nghiên cứu đã chỉ ra BLGD dù ở mức độ nhẹ đến trầm trọng đều gây ra hậu quả tới nạn nhân BLGD, gia đình của họ, cộng đồng và xã hội mà họ sinh sống.

3.1 Đối với nạn nhân BLGD

Nạn nhân BLGD là một trong những người gánh chịu hậu quả của BLGD lớn nhất. Dù BLGD diễn ra dưới bất cứ hình thức nào thì họ cũng đều bị ảnh hưởng về thể chất, tinh thần. Điều này khiến cho họ gặp nhiều khó khăn trong cuộc sống, trong công việc và xây dựng các mối quan hệ xã hội. Riêng đối với trẻ em thì BLGD còn gây nên ảnh hưởng tiêu cực tới quá trình phát triển và hoàn thiện thể lực cũng như nhân cách của trẻ sau này.

Thứ nhất ảnh hưởng về thể chất của nạn nhân BLGD

Do những hành vi BLGD chủ yếu diễn ra dưới hình thức bạo lực thể chất do các hành vi như: đánh đập, xô đẩy, quăng ném hay sử dụng hung khí để hành hạ... nên nạn nhân BLGD có

thể bị tổn thương từ nhẹ đến nặng về thể xác, như: bị bầm tím, xây xước, chảy máu... nặng hơn là bị thương tật dẫn tới làm giảm hoặc mất khả năng lao động và nặng hơn nữa là tử vong.

Riêng với phụ nữ, trẻ em gái do những ép buộc tình dục họ còn bị ảnh hưởng tới sức khỏe sinh sản như: mang thai ngoài ý muốn, bị các bệnh hay biến chứng sản khoa, bệnh lây nhiễm qua đường tình dục.

Thứ hai là ảnh hưởng về tâm lý của nạn nhân BLGD.

Ảnh hưởng tới tinh thần của nạn nhân BLGD mặc dù khó nhận biết nhưng lại có ảnh hưởng và mang tính tiềm tàng nhiều nhất.

BLGD thường để lại những dư âm tiêu cực, sợ hãi, hoang mang, hoảng loạn về mặt tinh thần tới nạn nhân BLGD. Hậu quả để lại về mặt tinh thần do BLGD gây ra thường dai dẳng hơn nhiều so với ảnh hưởng về thể chất. Bởi những tổn thương về mặt thể chất ở nạn nhân BLGD còn có thể chữa trị can thiệp y tế, qua thời gian ngắn có thể lành lại. Nhưng tổn thương về tinh thần của họ thì không dễ gì can thiệp và mau chóng phục hồi được.

Hậu quả mà nạn nhân BLGD mà trực tiếp là phụ nữ thường chịu ảnh hưởng tới tâm lý là rất sâu sắc như:

- Họ luôn có cảm giác sợ sệt, lo lắng, họ không chỉ sợ cho bản thân mà còn luôn lo sợ cho tính mạng của con cái mình.

- Có những nạn nhân BLGD bị tổn thương tâm lý trầm trọng tới mức họ có những rối loạn tâm lý như trầm cảm, hoang tưởng. Sự sợ hãi khiến cho họ sẽ trở nên phụ thuộc nhiều hơn vào người có hành vi BLGD. Sự phụ thuộc và thụ động ở nạn nhân BLGD đặc biệt là phụ nữ khiến cho người có hành vi BLGD càng trở nên thống soái, kiểm soát họ và gia đình họ.

- Một số người phụ nữ bị bạo lực trong gia đình có thể giảm khả năng làm bổn phận của người mẹ, gặp khó khăn trong chăm sóc giáo dục con cái.

- Với trẻ em BLGD đã khiến cho các em hoặc có xu hướng thụ động thu mình hoặc có hành vi quá khích, chống đối lại bạn bè, nhà trường. Những trẻ em bị BLGD hay chứng kiến BLGD dễ có xu hướng bị bạo lực sau này hoặc bạo lực với người khác ở gia đình, làng xóm hay trường học. BLGD làm giảm kết quả học tập của trẻ bởi trẻ giảm khả năng chú ý, tăng sự kích động, thái độ chán nản.

Quan hệ xã hội

BLGD đã ảnh hưởng khá lớn tới các mối quan hệ xã hội và cách thức quan hệ xã hội của nạn nhân BLGD.

- Tự cô lập, thu mình, lảng tránh không giao tiếp với người khác do tâm lý xấu hổ, mặc cảm bởi bị BLGD. Phụ nữ thì thu mình trong khuôn viên căn nhà của họ. Trẻ em tới lớp không vui chơi với bạn bè, chỉ ngồi, đứng một mình, ở nhà cũng không chơi với chúng bạn.

- Không muốn tham gia vào các hoạt động xã hội bởi họ có cảm giác phụ thuộc, tâm lý thụ động do bị bạo lực, sợ sệt người có hành vi BLGD không cho tham gia.

- Giảm quan tâm tới hình thức bên ngoài như ăn mặc, chăm sóc bản thân để giao lưu với người khác.

- Các mối quan hệ xã hội bị thu hẹp: do sự tự cô lập, do mặc cảm bản thân, hoặc bị cấm đoán nên nạn nhân BLGD không tham gia các hoạt động xã hội, từ đó các mối quan hệ xã hội của họ ngày một thu hẹp.

- Cũng có người sau khi bị BLGD họ có xu hướng có hành vi kích động với người xung quanh.

3.2 Đối với gia đình

BLGD không chỉ ảnh hưởng tới bản thân nạn nhân BLGD mà còn ảnh hưởng tới nhiều thành viên khác trong gia đình nói riêng và toàn bộ gia đình nói chung.

BLGD ảnh hưởng tới cuộc sống như sinh hoạt hàng ngày, tới kinh tế cũng như tới mối quan hệ trong và ngoài gia đình. Cụ thể như sau:

Gia đình phải chi phí cho việc chữa trị và phục hồi sức khỏe nạn nhân BLGD.

Tài sản của gia đình bị giảm sút do sự đập phá, tiêu tán bởi hành vi BLGD.

Thu nhập của gia đình giảm bởi khả năng lao động của nạn nhân BLGD (mà phần nhiều là phụ nữ) bởi sức khỏe của họ bị giảm sút, họ phải nghỉ làm việc. Bản thân người có hành vi BLGD cũng có trường hợp sau khi gây BLGD không thực sự chú tâm tới công việc nên hiệu suất lao động của họ bị giảm sút.

Ảnh hưởng tiêu cực tới mối quan hệ gia đình như giữa vợ và chồng, cha và con: phe phái trong gia đình xuất hiện, mâu thuẫn gia đình tăng lên, các thành viên gia đình giảm trách nhiệm, sự quan tâm chăm sóc nhau. Vấn đề trong gia đình không được các thành viên gia đình cùng bàn bạc giải quyết.

Quan hệ của gia đình với bên ngoài xã hội bị thu hẹp: những gia đình có bạo lực thường co cụm lại bởi bản thân họ không muốn gia đình khác biết về tình trạng bạo lực trong gia đình họ, mặt khác do tự ti, mặc cảm nên họ không muốn giao lưu với các gia đình khác và xã hội bên ngoài. Con trẻ bị cộng đồng cô lập, né tránh.

3.3 Đối với cộng đồng, xã hội

BLGD không phải là vấn đề riêng của gia đình mà nó là vấn đề chung của xã hội bởi gia đình là tế bào của xã hội. Những tác động tiêu cực của BLGD tới thành viên hay toàn bộ gia đình cũng sẽ tạo nên ảnh hưởng tiêu cực tới xã hội ở cả góc độ kinh tế và xã hội.

**Về khía cạnh kinh tế:*

BLGD có thể làm cho bệnh viện phải đón tiếp, chi phí kinh phí cho những bệnh nhân là nạn nhân BLGD, chi phí cho bảo hiểm xã hội vì nghỉ việc với lý do bị BLGD. Tất cả gây nên áp lực về mặt kinh tế, đặc biệt với gia đình có hoàn cảnh khó khăn.

Xã hội phải chi phí nhiều cho can thiệp bạo lực gia đình, như hệ thống dịch vụ tư vấn, nhà tạm lánh, tạm nuôi với trẻ bị BLGD hay cha mẹ có BLGD và những can thiệp, phòng chống khác.

Khả năng lao động của cá nhân, gia đình có BLGD bị giảm sút từ đó đóng góp cho xã hội giảm sút.

** Về khía cạnh xã hội*

- Nguy cơ gia tăng của những hành vi lệch chuẩn, tội phạm trong xã hội.

- Ảnh hưởng đối với lộ trình kế hoạch hóa gia đình của gia đình và xã hội. Bên cạnh đó còn ảnh hưởng tới công tác phòng, chống các bệnh lây nhiễm qua đường tình dục và HIV/AIDS.

- Ảnh hưởng tới nỗ lực phòng, chống sự bất bình đẳng giới trong xã hội.

4. Nguyên nhân dẫn tới bạo lực gia đình đối với phụ nữ ở Sơn La hiện nay.

Có nhiều nguyên nhân dẫn tới BLGD nói chung, trong khuôn khổ bài báo, tác giả xin đề cập tới một nguyên nhân trực tiếp dẫn tới BLGD với phụ nữ, đó là nguyên nhân dưới góc độ cá nhân, từ khía cạnh người có hành vi BLGD và nạn nhân BLGD.

** Về phía đối tượng thực hiện hành vi bạo lực gia đình.*

Nguyên nhân dẫn tới người thực hiện hành vi BLGD có nhiều nguyên nhân với nhiều lý do khác nhau:

- Một là: Do kinh tế gia đình khó khăn và sự thiếu hiểu biết trong việc tạo ra, huy động và sử dụng nguồn lực trong gia đình, trong cộng đồng để giải quyết những khó khăn đó còn nhiều hạn chế, vướng mắc. (thiếu việc làm, thu nhập thấp, mùa vụ thất bát...).

- Hai là: Tư duy bất bình đẳng giới, thái độ gia trưởng, tư tưởng trọng nam khinh nữ ở một số nam giới. Điều này khiến họ tin vào quyền lực của mình để đòi hỏi mọi người trong gia đình đặc biệt là người phụ nữ phải tuân thủ yêu sách của họ. Tư duy này có thể xuất phát từ những trải nghiệm trong quá khứ về bạo lực trong gia đình khi tuổi còn nhỏ.

- Ba là: Việc thiếu những hiểu biết, kỹ năng trong cuộc sống gia đình khiến cho người có

hành vi BLGD không hiểu về đặc điểm nhu cầu và tâm lý, sinh lý của các thành viên trong gia đình, không biết kiểm soát bản thân từ đó dễ có ứng xử, hành vi thô bạo trong gia đình.

- Bốn là: Thiếu hiểu biết về các quy định pháp luật nói chung trong đó có Luật Bình đẳng giới, Luật Hôn nhân và Gia đình, Luật PCBLGD.

- Năm là: say và nghiện rượu, nghiện các chất kích thích khác dẫn đến các ảo giác của người thực hiện bạo lực cũng là nguyên nhân chính của hành vi bạo lực gia đình.

** Về phía nạn nhân của BLGD.*

Nguyên nhân của BLGD không chỉ xuất phát từ người có hành vi BLGD, mà thực tế những đáp ứng từ nạn nhân BLGD cũng tác động không nhỏ tới sự gia tăng hay thuyên giảm của hành vi này. Sau đây là một số yếu tố cụ thể:

- Một là: gia đình khó khăn, thiếu công ăn việc làm, thu nhập thấp hơn nam giới đã làm cho người vợ/ người phụ nữ khó thoát khỏi sự giằng buộc trong quan hệ phụ thuộc với người chồng/ người đàn ông trong gia đình.

- Hai là: Sự cam chịu, nín nhịn, sự tự ti tự hạ thấp bản thân của người phụ nữ. Với tư tưởng “xấu chàng hổ ai”, sợ ảnh hưởng đến danh dự gia đình nên không dám công khai về hành vi BLGD của người vợ/ người phụ nữ một mặt làm cho người có hành vi BLGD càng tăng thêm tính gia trưởng, mặt khác làm cho các cơ quan chức năng thiếu thông tin, chứng cứ để can thiệp, xử lý từ đó răn đe và giáo dục người có hành vi BLGD.

Ngoài ra sự quá khoan dung độ lượng ở không ít người vợ/ người phụ nữ như tự nhận trách nhiệm, nhận lỗi về mình, tìm cách biện minh cho hành vi bạo lực của người chồng, cũng khiến cho nam giới/người chồng càng không có trách nhiệm với hành vi BLGD của họ.

5. Kết luận.

Như vậy phòng chống BLGD là trách nhiệm chung của tất cả ban ngành, đoàn thể, không chỉ là trách nhiệm riêng của đơn vị nào, hay một cá nhân nào mà của toàn xã hội. Đòi hỏi phải có

sự thực hiện một cách đồng bộ từ các cấp chính quyền đến mỗi người dân, mỗi thành viên trong gia đình, sự cam kết mạnh mẽ, hành động dưới một khung làm việc chung, đó là kế hoạch hành động quốc gia về phòng chống BLGD, trong đó có BLG đối với phụ nữ. Cần tập trung nhiều hơn để lôi cuốn sự tham gia của nam giới và trẻ em trai tham gia các hoạt động, giúp họ xác định được vai trò của mình trong việc phòng, chống BLGD cũng như tôn trọng và bảo vệ phụ nữ. Chỉ có như vậy, chúng ta mới nhìn thấy những tích cực trong đấu tranh phòng, chống BLGD, giảm đi những ảnh hưởng nặng nề của nó đối với phụ nữ và trẻ em.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1]. Phòng Cảnh sát hình sự Công an tỉnh Sơn La, Báo cáo kết quả 10 năm thực hiện công tác phòng, chống bạo lực gia đình giai đoạn 2008 – 2018.
- [2]. Quốc hội, *Luật Phòng, chống bạo lực gia đình*, Nxb Lao động.
- [3]. Quốc hội, *Luật hôn nhân và gia đình*, Nxb Lao động.
- [4]. Sở văn hóa thể thao và du lịch tỉnh Sơn La, báo cáo số liệu về bạo lực gia đình các năm 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018.

CURRENT SITUATION OF FAMILY VIOLENCE TO WOMEN IN SON LA PROVINCE

Nguyen Thi Thu Chau
Tay Bac University

Abstract: Domestic violence has always been a burning issue in society, especially for women. Son La is a mountainous province in the North of the country, with women accounting for about 49.63% of the total population, being the main subject of domestic violence in the province. Domestic violence cases in Son La occur in many different forms but mainly in physical violence form with serious consequences on individuals, family and society. The causes of domestic violence come from both the people who commit domestic violence and the victims. Therefore, the prevention of domestic violence is a common responsibility of all departments, unions, and the whole society.

Keywords: domestic violence; women; Son La Province.

Ngày nhận bài: 21/10/2019. Ngày nhận đăng: 12/5/2020

Liên hệ: nguyenthuchautbu@gmail.com